

**Pausmis, Sint Jacobus de Meerdere-kerk, Den Haag
Sacramentsdag, 23 juni 2019**

Duizenden mensen volgen Jezus. Zij zijn getroffen door Zijn woorden en de talrijke opzienbarende genezingen die Hij verricht. Zij zijn daarom massaal vanuit hun dorpen en steden achter Hem aan getrokken naar een eenzame plek in de wildernis, de woestijn. Het geheel doet denken aan de Exodus van het Joodse volk dat de vleespotten van Egypte verliet, om veertig jaar lang door de woestijn te trekken teneinde het Beloofde Land, Kanaän, te bereiken.

Maar 's avonds wordt de situatie toch penibel. Het voorstel van de twaalf apostelen aan Jezus om de mensen weg te sturen naar de dorpen en de gehuchten in de omtrek om daar onderdak en voedsel te vinden, is menselijkerwijs gesproken verre van onredelijk. Maar Jezus heeft een ander plan: "Geef gij hen maar te eten." Dit komt de apostelen op dat moment over als een onbegrijpelijke en onuitvoerbare opdracht. Later zullen ze het echter begrijpen: Jezus bereidt hen hier voor op de taak die hun eens te wachten staat: de Eucharistie uit te delen aan het door de kruisdood en verrijzenis herstelde Israël. Zij en hun opvolgers, de bisschoppen, met hun medewerkers, de priesters, zullen vele mensen voeden, niet meer enkele duizenden, maar miljarden mensen over de hele wereld tot het einde van de tijd, en wel met het 'Brood des Levens', de Eucharistie.

Het gaat bij de Eucharistie ook om een onuitputtelijk voedsel. Dat is veel kostbaarder dan het voedsel uit de Hemel, het manna, dat eertijds de Joden hielp bij hun tocht door de woestijn om het beloofde land Kanaän te bereiken. De Eucharistie is tijdens ons leven, dat soms ook de trekken van een tocht door de woestijn kan hebben, ons voedsel op weg naar een ander beloofd land, de Hemel. Dit is geen plaats, maar een staat waarin we God kunnen zien van aangezicht tot aangezicht, als we Christus gevolgd zijn. De Eucharistie wordt daarom het onderpand van het eeuwig leven genoemd.

Het enthousiasme van de menigte die Jezus gevolgd is naar de eenzame plaats in de woestijn kent schijnbaar geen grenzen, zeker niet na de Wonderbare Broodvermenigvuldiging. Maar het menselijk hart is wisselvallig en menselijke voorkeuren kunnen van het ene op het andere moment omslaan. Uit het einde van het zesde hoofdstuk volgens het Evangelie van Johannes weten we dat het aanvankelijke enthousiasme van mensen die Hem gevolgd zijn naar deze eenzame plaats, al snel tot een nulpunt zakt. Dit gebeurt als Jezus van Zichzelf zegt dat Hij dat hemelse voedsel is waarin ze moeten geloven. Is dat nu alles? zo denken ze. En ze hoopten nog wel dat Hij ze zou bevrijden van de gehate Romeinse bezetter. Als echter duidelijk wordt dat Jezus dat niet van plan is, verlaten ze Hem, sneller nog dan dat ze Hem gevolgd zijn.

Je kunt je moeilijk aan de indruk onttrekken dat wij iets vergelijkbaars meemaken in onze tijd. Als kapelaan in Blerick, nu alweer ruim een derde eeuw geleden, kwam ik bij een plaatsvervangend tandarts, die me nieuwgierig opnam en ronduit vroeg: "Wat denkt u nu eigenlijk te bereiken, wat hebt u als priester tegenwoordig nog te bieden?" Nou, het hoogste wat ik te bieden heb is dit: het sacrament van de Eucharistie. Is dat nou alles, denken alweer enkele generaties sinds ruim een halve eeuw. Terwijl in

1965 64,4% van de Nederlandse katholieken elke zondag aan de Eucharistieviering deelnam, was dat in 2017 nog slechts 4,2%. Tja, ogenschijnlijk is de Eucharistie een onbetekenend stukje ongedesemd brood en wijn van een niet opvallende kwaliteit, die in restaurants niet op de wijnkaart zou komen. Maar wel brood en wijn, onder welke gedaanten door de consecratie Jezus in ons midden komt.

Verbazingwekkend is het onbegrip van die tandarts evenals van veel katholieken niet, als we ons realiseren dat sinds ruim vijftig jaar gedurende vele tientallen jaren verzuimd is om te verkondigen en uit te leggen wat we in de Eucharistie vieren. Omdat we vandaag de Pausmis vieren, is het goed om kennis te nemen van een stukje catechese van Paus Franciscus over de Eucharistie. In zijn Angelustoespraak van 16 augustus 2015 zei hij daarover:

“De Eucharistie is Jezus Zelf die zich totaal aan ons geeft. Ons voeden met Hem en *blijven* in Hem door de Eucharistische communie, *vormt ons leven om*, vormt het om in een gave aan God en de medemensen. Zich voeden met dit ‘*Brood des Levens*’ betekent dat we in harmonie komen met het hart van Christus en ons zijn keuzes, zijn gedachten en zijn gedragingen eigen maken.”

Gewoon voedsel wordt nadat we het gegeten hebben, verteerd en omgevormd tot de verschillende organen en weefsels van ons lichaam. Het omgekeerde vindt plaats met het Lichaam en Bloed van Christus, dat wij nuttigen tijdens de viering van de Eucharistie. Het voedsel en de drank van de Eucharistie worden niet omgezet in de bestanddelen van ons lichaam. Maar wij worden omgezet in het voedsel en de drank die we ontvangen, namelijk Christus.

Onze deelname aan de Eucharistie voedt onze gelijkvormigheid met Christus. Het is daarom een sacrament dat we zo vaak mogelijk moeten trachten te ontvangen, minstens elke zondag en elk hoogfeest, maar het verdient aanbeveling het ook op weekdagen te ontvangen, indien mogelijk. De Heilige Theresa van Lisieux dringt erop aan dat we Jezus niet in het tabernakel laten, maar Hem toegang verschaffen tot ons hart door deel te nemen aan de viering van de Eucharistie:

“De Goddelijke Gevangene van het tabernakel wacht op het bezoek en de dankbaarheid van zijn schepselen die hem verwaarlozen! Hij klopt op de deur van ons hart om er een tabernakel van te maken waar Hij kan verblijven.”

Amen.